

we_change

RAPPORT KLIMATVECKAN 2017

KLIMATRÅDET
JÖNKÖPINGS LÄN

SAMTIDSSPANING MED WE_CHANGE

Varje år möter we_change ett tvärsnitt av Sveriges unga under en turné som besöker ett tiotal orter. Dessa är unga som bär på allt ifrån engagemang, klimatångest, miljömelakoli till totalt ointresse. Många menar att resultatet av ens eget handlande inte syns tillräckligt tydligt eller snabbt för att det ska kännas meningsfullt. Alla har heller inte förmånen att kunna oro sig för klimatförändringar eftersom det finns andra stora utmaningar som upplevs mer akuta som t.ex; social splittring, psykisk ohälsa, utanförskap, oro inför framtiden kopplat till jobb, bostad, krig. Jakten på yttre bekräftelse tär och tar energi.

Många unga menar att det förmedlas goda kunskaper om hållbar utveckling i skolan, men att undervisningen främst fokuserar på ytan eller på problemen- ofta med lärarens egna värdering och tyckande som utgångspunkt. Problembilden är även den som förekommer i media och eleverna saknar fördjupad kunskap om lösningarna som tar oss mot ett hållbart samhälle. Det ges eller produceras helt enkelt inga verktyg för att kunna bidra till förändring eller tid och utrymme att förstå sin roll och individens ansvar.

Unga har generellt sett bra koll på hållbarhetsfrågor men känner att de inte får stöd från vuxna såsom lärare, föräldrar och från samhället i stort för att lära sig, diskutera, och aktivt arbeta med hållbarhetsfrågor i vardagen.

91 procent av Sveriges unga anser att världen behöver bli mer hållbar, 3 av 4 vill aktivera sig för en mer hållbar värld. Samtidigt är det alldeles för många unga som upplever att de inte alls har möjlighet att engagera sig och påverka*.

Genom att inkludera unga har vi möjlighet att skapa bestående förändring. Det unga behöver är enligt dem själva kunskap om hur det fungerar i omvärlden, inspiration och att släppas in på de arenor där samtalen om framtiden hålls. we_change är en plattform där vi vill bidra till att ungas röster får höras.

(*Är du redo att förändra världen? Enkät på ungdomar.se feb-mars 2017)

Varje år mäter we_change unga som deltar i projektet: innan, under och efter we_change dagarna för att förstå effekt samt ungas behov. Årets resultat visar att **det upplevs som svårt av unga att engagera sig i aktiviteter som rör hållbarhet**. Eleverna som deltar i we_change möter oss och våra samarbetsaktörer endast under en dag men bekräftelsen och inspirationen skapar en rörelse i ungas inställning till att vilja aktivera sig och kunna påverka.

Mer än hälften **känner inte att de har verktygen** och den kunskap som krävs och 70-80 % känner inte till hur deras kommun och företag arbetar med hållbarhet. **Endast 15 % känner sig sedda, lyssnade på och tagna på allvar** av dessa. Efter sitt deltagande i we_change anger **3 av 4 att de fått bättre kunskap och verktyg** och andelen som inte känner sig sedda, lyssnade på har halverats.

Nästan 80 % anger direkt efter we_change att de **kommer att ta aktiva beslut för att leva mer hållbart**. Det visar att we_change gör skillnad genom att höja kunskapen och visa på och tillhandahålla konkreta verktyg. Våra inspiratörer har starkt bidragit till att **inspirera fler, lyckas förklara samband mellan orsak och verkan och inge hopp**. Det är viktigt för unga att ha förebilder; individer, företag och kommuner som sätter trender att följa efter. Unga vill gärna följa strömmen.

Det finns en enorm kraft och potential hos den unga generationen. För att unga ska kunna driva förändringen sen, behöver de tilldelas utrymme att delta i utformningen av framtiden som i högsta grad pågår just nu.

Ofta målas unga upp som medvetna, kompromisslösa hållbarhets-kämpar som kommer driva förändringen mot en hållbar samhällsutveckling till varje pris. Men **naturligtvis skiljer sig kunskapen, viljan och engagemanget** åt beroende på bakgrund, förutsättningar, omgivning och utbildning. Hos vissa blomstrar intresset medan det hos andra unga existerar en likgiltighet och ovilja till att engagera sig.

Som med alla lösningar, behöver man även inom ramen för hållbar samhällsutveckling förstå att intresset och förkunskaperna skiljer sig åt bland unga för att lösningen ska vara relevant och fungera. Att förvänta sig att morgondagens beslutsfattare kommer att axla ansvaret som strategiska, empatiska världsmedborgare är för mycket att begära och för riskfyllt att förvänta sig om vi inte blir bättre på att förstå, förbereda och inkludera unga i framtidsarbetet.

HUR INKLUDERAS UNGA I JÖNKÖPINGS LÄNS KLIMATRÅD

SYFTE OCH METOD

Under klimatveckan arrangerades den 27 september en ungdomsdag med syftet att göra klimatarbetet tillgängligt för unga inom Jönköpings län samt undersöka möjligheter för unga att bli delaktiga inom länets klimatråd. Som en första pilot samarrangeras detta tillsammans med Erik dahlbergsgymnasiet i Jönköping och ett urval av gymnasieskolans program.

Eleverna deltog först i en introducerande föreläsning kopplat till klimatfrågan. Målet med föreläsningen var att sätta ramar för dagen samt skapa jämlika förutsättningar att delta genom att ge alla samma grundinformation.

Eleverna deltog efter föreläsningen i workshops tillsammans med klimatrådet och Jönköping energi.

Materialet i denna rapport är insamlat i workshop:

I workshopen fick eleverna först arbeta med aspekter som de önskar förbättra i sin region och som samtidigt motverkar klimatförändringarna.

Därefter diskuterade vi hur ungas åsikter och engagemang kan bli en del av klimatrådet och metoder för att öka kännedomen om klimatrådets arbete. Syftet med denna diskussion var att ta fram en inkluderingsmodell som fungerar långsiktig och är värdefull för båda parter (unga och klimatrådet).

Totalt deltog 102 elever i workshops och deras arbetsmaterial från workshopen samlades in både som egna anteckningar och som fotografier. Denna rapporten sammanställer resultatet.

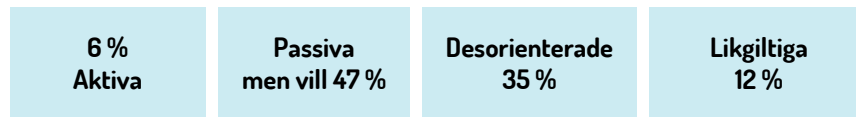
Vad vill unga förändra i Jönköping

Ungas kunskaper om klimatfrågan är förhållandevis hög och majoriteten förstår relationen mellan handling och effekt. Många kan också applicera sin analys på ett tvärvetenskapligt sätt och de flesta en generell bild av möjliga lösningar.

Intressant kopplat till diskussionerna kring vad unga vill förändra inom länet - var den stora intressevariationen bland deltagarna. Elevernas olika sakfrågeintressen sträcker sig från alltifrån hållbara transportlösningar, samhällsbyggnad, skyddade naturmiljöer till kommunikation. Det breda intresset talar för att det finns goda förutsättningar för en breddad kompetens i klimatrådets ungdomsråd. Elevernas idéer var även konkreta och genomförbara- och ligger i linje med vad klimatrådet redan arbetar för. Att dialogen kretsar runt ömsesidigt intresse och relevans är en framgångsfaktor.

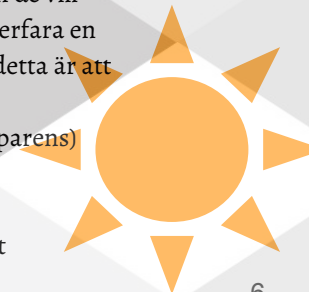
När man jobbar med ungas delaktighet och inkludering är det viktigt att se unga som en heterogen samling av individer med olika intressen, förutsättningar och inte generalisera unga som en och samma grupp. Det är också viktigt att inte skapa läger genom att säga "vi vuxna -och ni ungdomar" utan bekräfta unga som en del i samma sammanhang som resten av klimatrådet. Etablera grundregler som ömsesidig respekt, samarbete, lika värde vid start och tydliggör syfte för alla deltagare.

Forskaren Erik Amnå pratar om fyra läger kopplat till ungas engagemang och intresse till att delta i samhällsutvecklingen :

Att förstå de olika grupperna är av stor vikt om ni vill bygga ett sammanhang som tillåter fler unga att delta än dem 6 % som redan är aktiva och oftast är dem som alltid får representera målgruppen -trots att de inte alls är representativa för massan och ganska långt från standard individen. De två stora grupperna unga som är intresserade-men ej aktiva är en kraft att engagera. Den största gruppen (*passiva men vill*) är samhällsintresserade och uppdaterade men har ej valt ett aktivt engagemang och kan ses som sökande/t.om lata då de ofta har alla förutsättningar. Den gruppen som kallas *desorienterade*; är egentligen intresserade men har tappat tilltron till att de kan påverka eller att de är betydelsefulla för samhället. Denna kategori behöver bekräftas för sin kompetens och skapas relation till, innan de vill engagera sig. Gruppen *likgiltiga* är svårast att nå och behöver ofta erfara en stor omskakande händelse för att förändras. Att ta med sig från detta är att ni som klimatråd behöver:

- Minska trösklar (t.ex prata så alla förstår, bjuda in, transparens)
- Börja med relationsskapande aktiviteter
- Lyssna, bekräfta och ge plats
- Visa och kommunicera resultat som kommer från arbetet

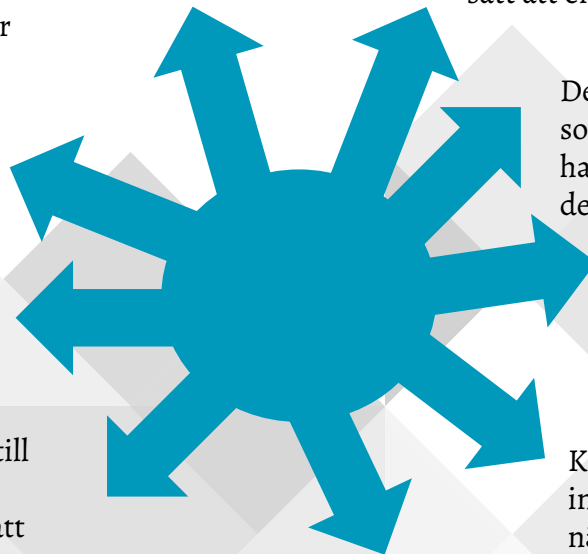

Framgångsfaktorer för ungdomsrådet enligt unga i Jönköping

Påverkan på samma villkor med samma makt. Unga vill ej delta om det ska vara på låtsas eller om de ska vara alibi, de vill ha samma beslutsmakt i forumet

Tävling mellan skolor är ett incitament och ett sätt att locka. Ett flertal grupper har lyft detta som ett sätt att engagera fler unga inom länet

Att man tar unga på allvar och att de blir bemötta seriöst. Om t.ex ett möte arrangeras och det inte är uppstyrt t.ex dåligt deltagande eller inget är fixat kommer ni tappa elevernas intresse

Deltagande och engagemang genom skolan som plattform- färre kommer att delta om det handlar om fritid endast. (framförallt tappar ni dem som inte är den superengagerade klickern)

Någon vuxen måste koordinera och bära ansvaret för att det ska fungera över tid och för att möjliggöra utvecklingen- unga vill ha en engagerad kontaktperson

Ekonomiska incitament som t.ex timpling är intressant. Vuxna deltagare får lön via sina arbetsgivare- inte ungdomarna även om de ger av sin dyrbara tid och sina idéer

Tydlig återkoppling av resultat till unga som deltar- det ökar trovärdigheten och peppen till att delta

Karriärmässiga eller kunskapsorienterade incitament också viktiga drivkrafter som nämns. Studiebesök, möjlighet att lära sig på djupet om t.ex solceller, hållbara städer mm lockar. Möjligheten att få diplom, referensbrev, mentorskap dvs. incitament som gynnar framtida karriär är också lockande aspekter.

Krav & struktur är viktigt. Ett förslag som diskuterades av många var att undergrupper skapas på skolan där en rullande elevrepresentant deltar i klimatrådet. Denne rapporterar till rådet som i sin tur rapporterar tillbaka till sin klass

DISKUTERA UNDERLAGET MED KLIMATRÅDET- VILKET ENGAGEMANG ÄR NI BEREDDA ATT TA?

1

Utse någon som är ansvarig, diskutera hur ni ska minska trösklarna och samarbeta med pilotskolan (ED). Vad tror ni skulle fungera för klimatrådets arbetssätt baserat på elevernas tankar? (vilka incitament/drivkrafter kan ni svara upp på, vilken struktur kan ungdomsrådet vara med i). Det är jätteviktigt att ni inte bjuder in utan att tänka först, då riskerar det att bli pypunka av allt.

2

Sammanställ ett förslag för hur det skulle fungera för er och presentera det för pilotgruppen med unga på ED samt lärargruppen som är engagerade där. Låt eleverna komma med feedback och revidera strukturen tillsammans. Ta fram ett enkelt första steg och kom överens om en testperiod och sätt ett första datum för elevernas första deltagande.

3

Genomför ert första möte och testa er process med unga. Se till att samtliga vuxna i rummet är med på noterna kring varför klimatrådet vill engagera och inkludera unga och kom överens om ett förhållningssätt där ni: bekräftar, lyssnar och respekterar unga som deltar. Utvärdera mötet tillsammans med ungdomarna och förbättra kontinuerligt.

4

Hitta sätt att återkoppla och “ge kvitto” på resultat som kommer fram så att ungdomarna får se resultat av sitt arbete. Tänk in långsiktig rekrytering av nya unga i processen så det inte står och faller med ett gäng engagerade.

ETT BRA FÖRHÅLLNINGSSÄTT

1

Lyhördhet- visa att ni lyssnar och är mottagliga

2

Behandla unga som vilken vuxen som helst- vill ej att ni pratar om unga eller generaliserar hur unga är→ t.ex att säga alla unga använder sin mobiltelefon eller emojiis

3

Vägled och agera mentorer, ge kunskap som de efterfrågar istället för att prata över huvudet. Våga ifrågasätt (det utvecklar) men gör det ödmjukt och förklara varför saker kanske ibland inte fungerar

4

Ge unga utrymme både i tal, skrift samt fysiskt genom t.ex sittplats

5

Unga är inte där för att inspirera er i er vardag. De vill påverka på riktigt. Viktigt att förstå detta då etableringen riskerar falla om de möter vuxna som bara vill höra feel-good stories att ta med sig tillbaka in i sin vardag. Eleverna säger flera gånger att de vill känna effekt. Plus att de är lika intresserade av att inspireras av er som medverkar i klimatrådet.

Slutsats

Många unga vill delta och samskapa klimatarbetet inom länet. Flera uttrycker också en skepticism mot att det faktiskt kommer att spela någon roll om de deltar eller inte. Här har ni inom klimatrådet ett stort arbete att göra bara kopplat till att visa att ni är mottagliga, villiga och redo för att skapa ett fungerande ungdomsråd- därför föreslår vi att ni nu tar vidare elevernas åsikter (s 7) och kommer fram till ett konkret förslag för hur ungdomsrådet ska se ut. Ni behöver också visa att ni tar ansvar och professionellt kommer driva ungdomsrådet- är det ostrukturerat kommer ungdomarnas engagemang att falna och inte kunna byggas upp igen då förtroendet är förbrukat..

Om ni är osäkra på om ni kan upprätthålla ett engagemang eller strukturen runt ungdomsrådet är det bättre att återkomma med ett alternativt förslag som fungerar för er just nu som ett första steg även om det givetvis inte är optimalt. Det viktigaste är att ni inte skapar för stora förväntningar och sedan inte lever upp till detta- då tappar eleverna engagemang och ni förlorar trovärdighet.

Framgångsfaktorerna som lyfts upp är gemensamma nämnare i samtliga workshopdiskussioner och bör ses som grundpelare i hur ni väljer att forma arbetet med ungdomsinkludering.

Dagen i Jönköping gav mediagenomslag där ett flertal av eleverna lämnade vittnesmål. Detta inslag i Sveriges radio klotet (vetenskapsradion) är väl värt en lyssning:

<http://sverigesradio.se/sida/avsnitt/953909?programid=3345>

LYCKA TILL!

TACK FÖR ATT NI VILL
FÖRÄNDRA VÄRLDEN
TILLSAMMANS MED OSS.
NU KÖR VI!

we_change
FRYSHUSET